

EVIDENČNÍ LIST KATALOGOVÉ DOKUMENTACE

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103	
název neoficiální	U Jakuba, Jakubovský	
širší souvislosti	mlýn je součástí dymokurské rybníční soustavy	
lokality	Dymokury	
katastrální území	Dymokury	
obec	Dymokury	
ulice / lokalizace	pod hrází Jakubského rybníka o samotě V od vsi	
ORP	Poděbrady	
okres	Nymburk	
kraj	Středočeský	
číslo popisné	42 (roubená část) a 103 (mlýnice)	
číslo orientační		
číslo parcelní	st.p.č. 121/1 (mlýnice) a 121/2 (roubená část)	
doba vzniku	Mlýn zde existoval snad již v 16. století, dnešní stavba vznikla v několika etapách v 17. – 18. století. Přístavba mlýnice ve 30. letech 20. století.	
upřesnění datace	po 1681/82 (dendro – základ dispozice); po 1711 (dendro – přestavba); po 1799 (dendro – úprava roubené části do dnešní podoby, požár 1933 – přestavba mlýnice	
realizace	ano	
odvětvová klasifikace	7 – potravinářství	
jméno autora		
stavební firma		
stavebník (investor)	dymokurská vrchnost	
popis původního stavu	Původně raně barokní mlýn s atypickou dispozicí, postavený podle výsledků dendrochronologického datování okolo roku 1681/82. Datovaný prvek pochází z interiéru. I když nelze vyloučit jeho druhotné použití, zdá se pravděpodobné, že alespoň jádro dispozice pochází opravdu z této doby. Bližší informace o nejstarší podobě stavby nelze zatím zjistit. V místě se traduje, že na jednom z trámů měla být zachována datace 1620, která údajně zanikla při staveních úpravách v roce 1985. Tuto hypotézu se zatím nepodařilo doložit (dendrochronologické datování konstrukcí je pozdější), ovšem ani zcela vyvrátit.	

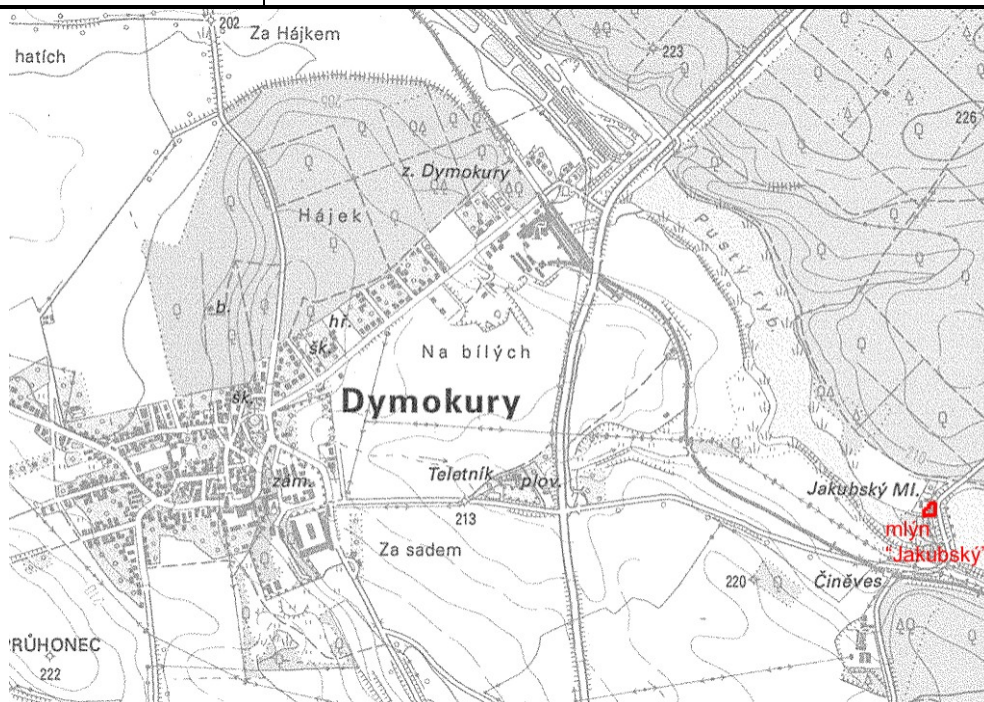
název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
popis následujícího vývoje	Patrně v době po roce 1711 došlo k dílčím úpravám – stavba obsahuje řadu druhotně použitých prvků s tímto datem (nelze vyloučit ani přenesení těchto prvků z jiné stavby). Okolo roku 1800 (po 1799) pak byl mlýn upraven v podstatě do dnešní podoby, při níž se fixovala atypická dispozice a byla vyměněna podstatná část dřevěných konstrukcí. Nejpozději v této době vznikla mlýnice s kolem na horní vodu a vantroky na jižní straně mlýnské budovy. Při přestavbě bylo ve velkém rozsahu druhotně použito dřevo, kácené v letech 1706-1711 (k původu dřeva viz výše). Roku 1896 mlýn koupili Černínové. Roku 1933 mlýn vyhořel, poté byla postavena nová moderní zděná mlýnice. Vnitřní zařízení se nedochovalo. V roce 1957 převzalo mlýn JZD Dymokury a stará mlýnice byla upravena na rekreační objekt.
současný majitel	
současný stav	stojí bez výraznějších novodobých zásahů
hodnocení	Zejména roubená část mlýna je památkově velmi hodnotným objektem – posledním dochovaným roubeným mlýnem v široké oblasti Polabí. Hodnotu stavby ještě zvyšují autenticky zachované konstrukce převážně z doby okolo roku 1800 (s určitým podílem starších a druhotně použitých prvků) a řemeslné prvky i poloha mlýna v kulturní rybniční krajině okolí Dymokur. Přestože mlýnice byla nahrazena v průběhu první poloviny 20. století novostavbou, vykazuje jako celek stále velmi vysoké hodnoty, opravňující bez nejmenších pochyb zařazení mlýna na seznam kulturních památek.
památková ochrana	Doporučeno k prohlášení za kulturní památku (v rozsahu roubené části).
popis současného stavu	Areál mlýna je situován o samotě pod hrází Jakubského rybníka východně od Dymokur, při silnici na Městec Králové. Objekt mlýna se skládá ze dvou nesourodých částí – severní větší část zaujímá přízemní obytná část roubeného mlýnského stavení, jižní díl (na místě bývalé roubené mlýnice navazující na obytnou část) je tvořen mohutnou stavbou nové zděné mlýnice, majetkově i dispozičně oddělené. Větší severní (obytná) část je roubená, s atypickou dispozicí. Jejím jádrem je průběžná, asymetricky umístěná chodba severojižního směru ve středním traktu, která dělí objekt mlýna na užší východní trakt a širší západní trakt. Příčně je chodba rozdělena do dvou nestejně dlouhých částí příčkou s dveřmi, druhotně vloženou. Na jižním konci byla bez jakéhokoliv oddělení (stěnou či portálem) otevřena do prostoru navazující roubené mlýnice. Po přezdění mlýnice je na jižním konci chodba zakončena zděnou stěnou, se zazděnými spojovacími dveřmi. V užším východním traktu jsou tři místnosti, samostatně přístupné z chodby – původně patrně neobytné (komory, v jižním dílu snad mohla být šalanda). Druhotně byla severní místnost zobytněna a byl sem vložen komín. V širším západním traktu, který byl od počátku obytný, jsou tři nestejně velké místnosti (jejich šířka je odlišná od místností ve východním traktu). Severní dělící příčka je cihelná, původně mohla být stěna umístěna v odlišné poloze. Hlavní obytná místnost – světnice – byla situována v jižním dílu. Tato místnost je vybavena trámovým stropem se třemi trámy a záklopem (ostatní místnosti mají stropy s rovným omítaným podhledem). V severovýchodním rohu je část stěny zděná, jí odpovídá úsek cihelné dlažby s osazeným mlýnským kamenem. Tato situace je bezpochyby dokladem umístění původního topeniště a tedy důkazem obytné funkce místnosti. Světnice byla dveřmi spojená s mlýnicí, přiléhající k ní na jižní straně, i se síní (?) na straně severní. Veškeré konstrukce v interiérech, s výjimkou zmíněné příčky a bloku bývalého topeniště, jsou roubené z dubových trhanic, s hliněnou omazávkou. V interiérech se dochovalo několik hodnotných dveří rámové konstrukce, různého stáří.

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
	Vnější stěny jsou rovněž roubené, ovšem bez omítky (její stopy, ani stopy kolíčků, nebyly zjištěny). Na první pohled je patrný vysoký podíl druhotně použitého dřeva z let 1706-11 (viditelné jsou dlaby po plátech v místech odlišných od dnešních spojů). Ve východní stěně jsou dvě nevelká okénka s trámkovými zárubněmi, neprofilovanými parapetními římsičkami a vloženými mřížemi. V severní stěně je uprostřed (nesymetricky) trámkový portálek s nadsvětlíkem (dendrochronologicky datován po roce 1791, patrně ke stavební etapě po roce 1799), s dvoukřídlými klasicistními deskovými dveřmi. Po obou stranách portálu jsou okna s trámkovými zárubněmi a neprofilovanými parapetními římsičkami. Okenní výplně jsou dvojité dvoukřídlé, šestitabulkové, s bambulkovými závěsy. V západní stěně jsou v levé části dvě shodná okna, v pravé části je dvojice novodobých šestitabulkových oken, vložených patrně na místo jediného okenního otvoru (stěna mezi okny je novodobá). Roubená část mlýna je krytá rozložitou valbovou střechou, pokrytou lepenkou. Na severní straně je drobný sedlový vikýř. Krov je systému stojaté stolice, převážně z hraněného řeziva, do dnešní podoby upraven po roce 1933. Na jižní straně k roubené části přiléhá mohutná zděná čtyřpodlažní mlýnice, krytá zvalbenou mansardovou střechou, prolomenou vikýři. Mlýnice má utilitární rozvrh průmyslových oken, lemovaných jen neprofilovanými šambránami. Nároží jsou členěna plochou bosází. Mlýnice je údajně bez vnitřního zařízení (dle VCPD, v době průzkumu nepřístupná). Na jižní straně je troska železobetonového nátokového objektu k turbíně, v hrázi rybníka je rovněž železobetonový objekt stavidla.
literatura	Klempera, J. 2000: Vodní mlýny v Čechách II, s. 254-257, Praha; kolektiv, 2000: Technické památky ... I, Praha (Heslo zpracoval J. Pešta); databáze VCPD (V005929 DO)
dokumentace	Kyncl T., 2005 dendrochronologické datování mlýna (spolupráce při lokalizaci vzorků J. Pešta)
poznámka	V době průzkumu nebyla přístupná mlýnice, o jejím interiéru a případném technologickém zařízení není nic známo.
popis fotodokumentace	- celkový pohled od jihovýchodu - stavidlo v hrázi rybníka - celkový pohled od jihovýchodu - zbytky nátokového objektu k turbíně na jižní straně - zbytky nátokového objektu k turbíně na jižní straně - zbytky nátokového objektu k turbíně na jižní straně - jižní stěna nové mlýnice - severní průčelí roubené části - detail okna v severním průčelí - severní průčelí roubené části - celkový pohled od severovýchodu - východní průčelí roubené části - detail okna v severním průčelí - detail vstupního portálu v severním průčelí - detail kliky vstupních dveří - severní průčelí roubené části - celkový pohled od severozápadu - interiér severní místnosti v západním traktu - interiér střední místnosti v západním traktu - interiér střední místnosti v západním traktu - dveře do severní místnosti východního traktu - východní průčelí roubené části - východní průčelí roubené části - východní průčelí roubené části, s patrným rozsahem druhotně použitého dřeva

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
	25. detail okénka ve východním průčelí 26. východní průčelí roubené části 27. východní průčelí roubené části 28. severní průčelí roubené části 29. západní průčelí roubené části (v rozsahu světnice) 30. západní průčelí roubené části 31. nová mlýnice od severozápadu 32. západní průčelí roubené části 33. celkový pohled od severozápadu 34. celkový pohled od severozápadu 35. detail okna v západním průčelí 36. interiér světnice v jižním dílu západního traktu 37. interiér světnice v jižním dílu západního traktu 38. interiér světnice v jižním dílu západního traktu – detail topeniště 39. interiér světnice v jižním dílu západního traktu 40. interiér světnice v jižním dílu západního traktu 41. interiér světnice v jižním dílu západního traktu – detail dveří 42. interiér střední chodby 43. interiér střední chodby 44. interiér střední chodby v místě někdejšího prostupu do zaniklého dílu mlýnice 45. interiér světnice v jižním dílu západního traktu – pohled k jihu 46. interiér světnice v jižním dílu západního traktu – pohled k severu 47. detail okénka místnosti ve východním traktu 48. detail vstupních dveří (rub) 49. interiér severní místnosti západního traktu 50. interiér střední místnosti západního traktu 51. interiér střední místnosti západního traktu - detail druhotně užitého stropního trámu 52. interiér střední místnosti západního traktu - detail druhotně užitého stropního trámu 53. interiér severní místnosti západního traktu 54. krov 55. dlažba světnice v místě topeniště, s osazeným mlýnským kamenem 56. krov 57. krov 58. střední chodba – dveře do světnice
popis další dokumentace	A. historická fotografie mlýna asi z počátku 20. století (in.: Klempera, 2000) B. pracovní skica dispozice mlýna (J. Pešta, září 2005) C. zakres situace do současné katastrální mapy
autorizace:	tabulka - výsledky dendrochronologického datování ing. arch. Jan Pešta, NPÚ-ÚOP středních Čech, říjen 2005

MAPOVÁ, PLÁNOVÁ, FOTOGRAFICKÁ A OBRAZOVÁ DOKUMENTACE

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
---------------	---

zákres do mapy 1:25000

celkový pohled od severozápadu

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

severní průčelí roubené části

celkový pohled od severovýchodu

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

detail okna v severním průčelí

detail vstupního portálu v severním průčelí

západní průčelí roubené části

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

východní průčelí roubené části

východní průčelí roubené části

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

interiér střední chodby – pohled k severu

detail vstupních dveří (rub)

interiér střední chodby v místě někdejšího prostupu do zaniklého dílu mlýnice

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

interiér světnice

interiér světnice

název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

dlažba světnice v místě topeniště, s osazeným mlýnským kamenem

krov

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
---------------	---

nová mlýnice, celkový pohled od jihovýchodu

historická fotografie mlýna asi z počátku 20. století (in.: Klempera, 2000)

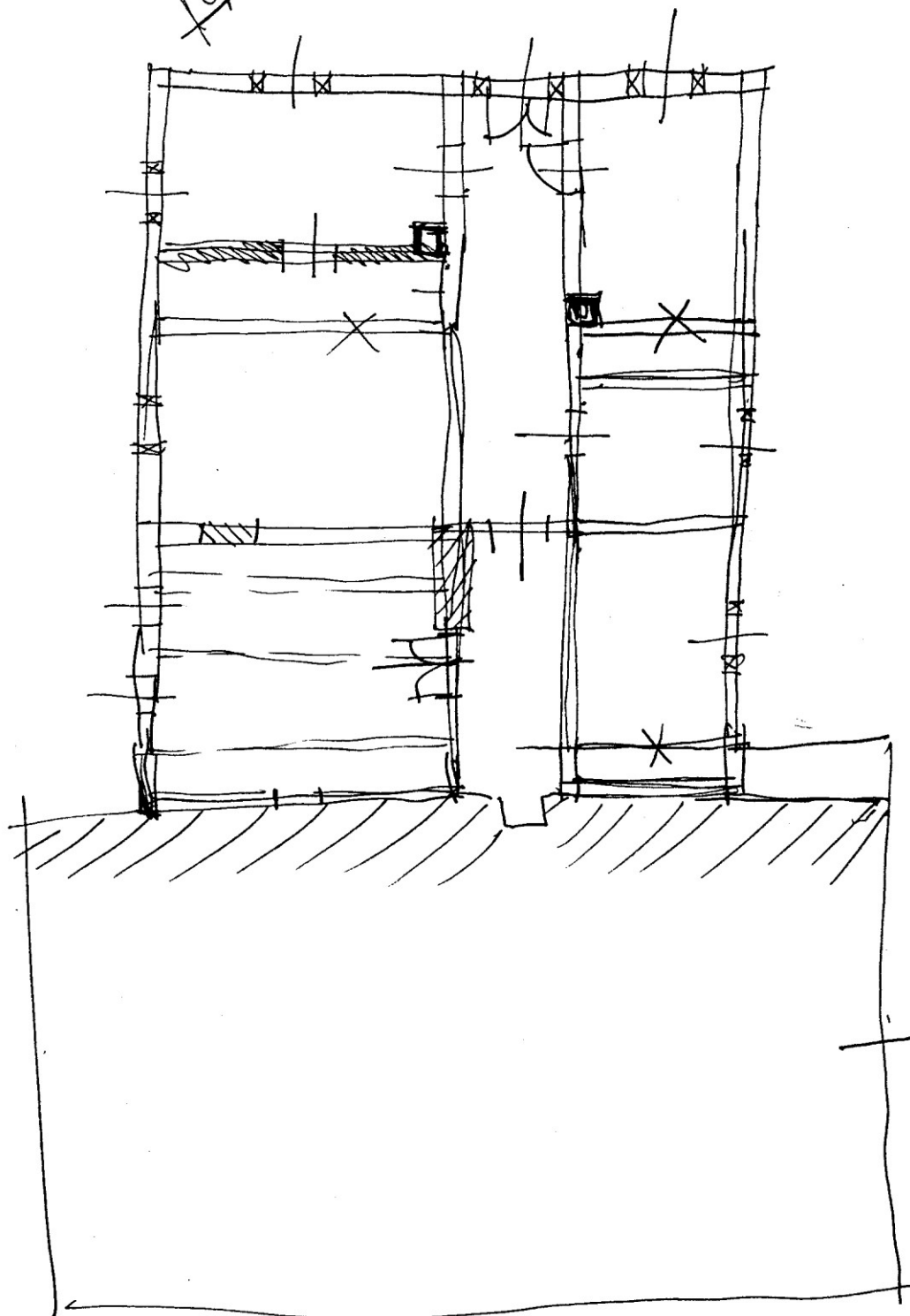
název objektu

DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103

DYMOKURY
JAKUBSKÝ ML.

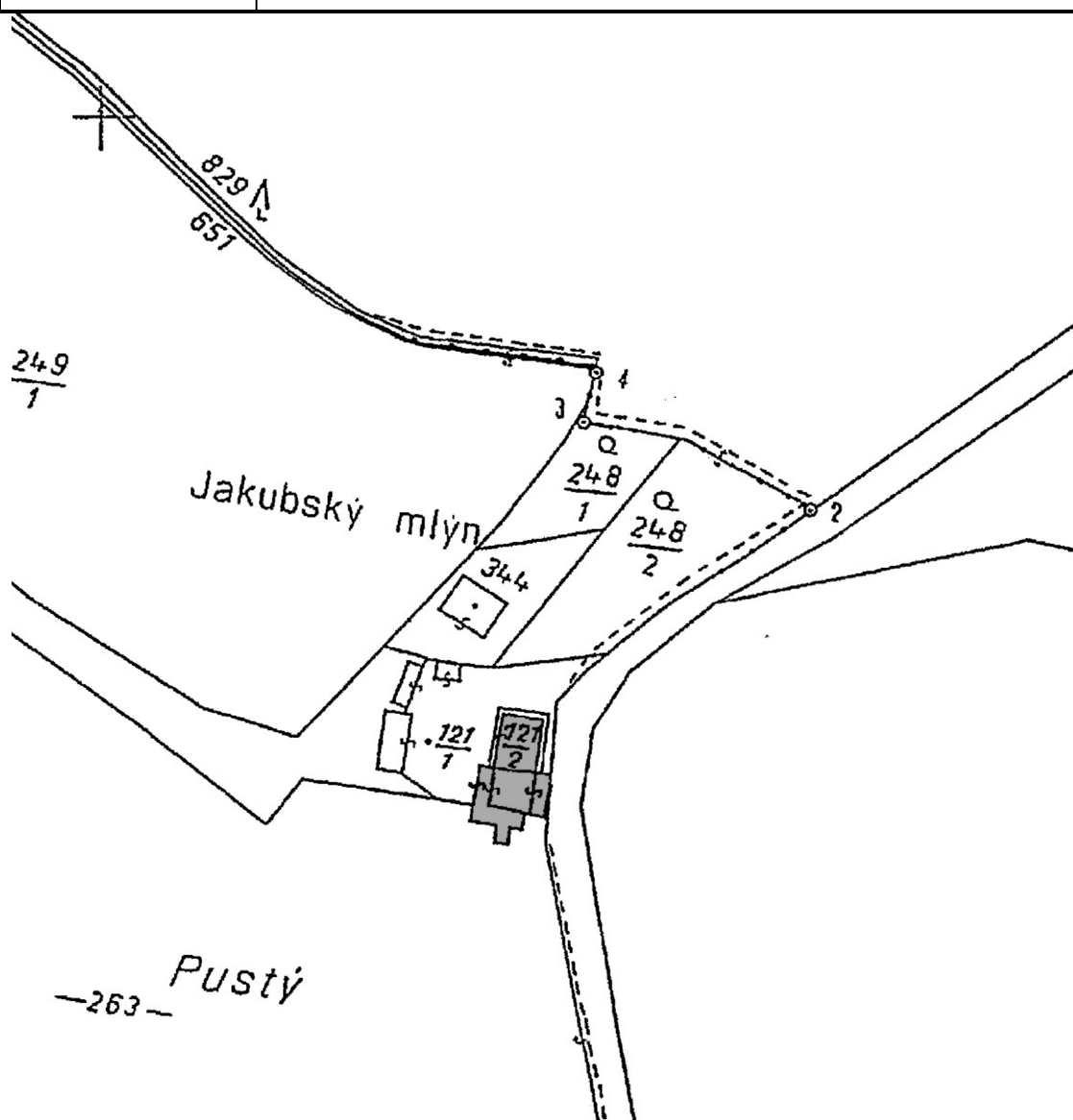
čp 42

S ↑

pracovní skica dispozice mlýna (J. Pešta, září 2005)

název objektu	DYMOKURY – MLÝN „JAKUBSKÝ“ ČP. 42 + 103
---------------	---

zákres situace do současné katastrální mapy

objednal	Jan Pešta
adresa	NPÚ – ÚOP středních Čech Sahibova 5, Praha 3
telefon	
e-mail	pesta@stc.npu.cz
datum odběru	11.10.2005

kraj / okres	Středočeský / Mladá Boleslav
obec	Dymokury
ulice (orientační číslo)	
číslo popisné	42
objekt	mlýn

nadmořská výška	
zeměpisná šířka	
zeměpisná délka	
zpracoval	Kyncl T.
datoval	Kyncl T.

číslo	zpūs. oprac.	značka	tloušťka cm	délka cm	WK	konstrukce	popis prvku	poznámka	číslo vzorku	dřevina	počet letok. /běl	datum skácení
1					A	V stěna střední chodby	zadní část chodby, 5. trám od spodu - severně od dveří		P9167	dub	120 / 22	1681/82
2					N	světnice - vchod	J sloupek ostění dveří do světnice		P9168	dub	42 / -	1783+
3												
4					A?	S stěna - vchod	V sloupek ostění dveří		P9170	dub	24 / -	1791+
5					A	V obvodová roubená stěna	druhotně užitý trám		P9071	dub	72 / 11	1708 I
6					A	V obvodová roubená stěna	spodní trám		P9072	dub	118 / 0 +3	1711 I
7					A	V obvodová roubená stěna	parapetní římsa okénka		P9073	dub	104 / 3	1797/98
8					A	S obvodová roubená stěna	průběžný trám v nadpraží		P9074	dub	49 / 9	1798/99
9					A	Z obvodová roubená stěna	průběžný trám nad okny	patrně druhotně užitý	P9075	dub	88 / 6 +1	1706/07
P91dymokury-mlynQU1						P9167+71+72+75				dub	146	1707
P91dymokury-mlynQU2						P9170+73+74+78				dub	105	1798

czges2004 x QU1 9,75; 10,69; 72,9%; 146

czges2004 x QU2 4,58; 4,21; 64,8%; 105

QU1 x QU2 2,84; 5,53; 85,7%; 14

borovice-cechy x QU2 5,00; 5,07; 56,7%; 105